

Att reda ut Källängs äldsta historia är inte lätt och det måste bli en hel del antaganden. Husförhörslängden är alltför rörig och otydlig, för att något ska kunna påstås med säkerhet.

Källäng är gammalt och finns med redan i 1730 års längd. Från början tycks det ha hetat Källetorp, vilket dock snart byts ut till Källäng. Först noterade i torpet är ryttaren Thor, hans hustru Elin och änkan Maria, kanske mor till någon av ryttarparet. Om de bor här 1730, när längden börjar, är osäkert. I varje fall står Thor och Elin skrivna i Hagen, när dottern Elisabeth föds 1732. Detta enligt födelseboken, där man också finner, att dottern Catharina föddes 1738 i Källäng. Änkan Maria tycks bo här hela tiden och får omkring 1740 sällskap av änkan Stina. Om de båda änkorna noteras "gå till Bringetofta", d v s de gick till kyrkan i Bringetofta, som ju låg lite närmare än Ljunga kyrka.

I den längd, som börjar 1752, står Thor som "afskied. Rytt. " . Hustrun Elin har tydligen dött och Thor är omgift med Catharina Nilsdotter. Tillsammans med dem står också Annica, möjligen Catharinas dotter. Om Annica noteras, att hon har "icke rätt wett". Av en anmärkning i kanten att döma, har Thor och hans familj inte bott i Källäng – det står nämligen "vid. (=se) Bringetofta och torpet Lockebo" . I nästa längd, som börjar 1770, är alla tre strukna på Källäng, ty de "hålla sig till Bringetofta församling" .

Det blir dock inte tomt i Källäng. Thors son Johan står skriven här tillsammans med tre barn – han är änkring. För åren 1775–90 saknas längder, men 1791 bor Johan Thorsson och två av de för länge sedan vuxna barnen kvar. År 1793 skrivs ytterligare en familj i Källäng, Anders Nilsson och Kerstin Johansdotter och deras lilla dotter, som då kom från Ljunga Södergård. Kerstin är dotter till Johan Thorsson – maken Anders står tydligt och klart som "mågen". En dotter och en son föddes här, innan familjen år 1797 flyttade till Sävsjö Norregård tillsammans med Johan Thorsson och hans dotter Catharina – Johans son Jonas hade dött 1794 av "magplåga" 28 år gammal. I Norregård, där de båda familjerna väl bodde i någon namnlös stuga, blev det mest elände. Anders Nilsson dog 1799 och lämnade hustrun ensam med de tre små barnen – både Kerstin och barnen Maria och Jonas hamnade så småningom i Björket. Johan Thorsson och den ogifta Catharina dog båda 1800, hon av "bröstsjuka" .

I Källäng flyttade en ny familj in 1797, Peter Persson med hustrun Stina och 4 barn från Bringetofta. De stannade dock bara något år.

Perssons följdes i Källäng av Zachris Liung med hustrun Catharina Jaensdotter, en son och sex döttrar. Liung hade en tid varit soldat på NO 14 Björket och sedan bott några år i Hultsjö. Här dog han redan 1800 av "lungrot" bara 42 år gammal och Catharina blir ensam med de sju barnen mellan 19 och 6 år.

Catharina bodde kvar i Källäng 5-6 år. De tre äldsta barnen flyttade snart hemifrån, mellanflickan Stina dog 14 år ganunal och Catharina och de tre yngsta flyttade så småningom. Vart är inte noterat.

År 1802 kom det en ny brukare till Källäng – Catharina bodde då ännu kvar. Det var Petter Gudmundsson, som med hustru och två små döttrar kom från N. Sandsjö. Petter och Lisa

var gamla föräldrar; Lisa var 47 och 51 år, när flickorna föddes. Förmodligen hade de äldre barn i Sandsjö.

Tyvärr fick Gudmundssons inte behålla sina flickor. De var båda 8 år gamla, när de dog: Stina 1802 av mässling, Sophia 1806 av "dragsjuka". Den sistnämnda var en mycket otäck sjukdom, som orsakades av den synnerligen giftiga mjöldrygan, som särskilt under regniga somrar angrep brödsäden. Den tycks tidvis ha varit ganska vanlig här i trakten.

Petter och Lisa stannade på Källäng, som nog var ett bra torp; inte någon gång ser man de annars så vanliga noteringarna "utfattig", "njuter fattigmedel" eller liknande. Gudmundssons höll sig med dräng och hade en tid även piga, nämligen den unga Stina Maja Nilsdotter från Berget/Risa åren 1817-19. Paret Gudmundsson var båda födda 1747 och kunde rimligen inte orka så mycket. I varje fall inte Petter, som efter 1817 står som "oförmögen till arbete". Dock blev Gudmundssons kvar på torpet ända till 1830, då de flyttade till Bringetofta, där förmodligen något barn fanns. De blev båda 83 år gamla.

Efterträdare i Källäng blev Johannes Ström, som fram till 1822 varit grenadjär på GT NO 82 Uppåkra (Näset) i Vallsjö socken. Nu, 1830, kom han med hustru och fyra barn från Örsby Smedjegård. Hustruns gamla föräldrar flyttade med från Örsby – här talas det enda gången om "fattighjon", vilket står för Peter Svensson, som också är blind. Och hustrun Annica är "orkeslös" och dör redan efter två år. Den blinde Peter däremot får leva till 1841 och blir 89 år gammal.

År 1844 blir torparen Ström hemmansägare. Familjen flyttar då till Komstad Nilsgård, där Ström står som ägare till 1/8. Fast det börjar inte så bra. De båda yngsta, de 22-åriga tvillingarna Sara Lisa och Stina Maja dör med bara några veckors mellanrum, båda av "nerffeber" d v s tyfus.

Ströms följdes av Magnus Jonsson eller Jonasson, som det senare står. Han hade i närmare 20 år brukat torpet Rosendal, sedan han gift sig med företrädarens dotter Greta Abrahamsdotter. Fyra barn fanns i familjen jämte Gretas gamla mor Ingrid Matthiasdotter, som dock avled i dec. 1843 (enl. dödboken i Rosendahl!). Någon gång mellan 1856 och 1860 stryks torpbeteckningen och det står "3/8 Källäng eger Anders M. Mejenqvist i Söreg.". Magnus Jonasson stiger i graderna och blir arrendator.

Barnen flyttar förstås hemifrån, när den tiden kommer. Bara den yngsta, Helena Sofia, stannar i Källäng och när hon 1867 gifter sig med Johannes Magnus Magnusson från Hjälmseryd, flyttar han hit. Magnus Jonasson och svärsonen delar sedan arrendet och står för 3/16 vardera.

I sju år varar den här delningen eller snarare sambruket, d v s tills Magnus Jonasson dör 1874. Då blir Magnusson arrendator på hela treåttondelen. Fem barn får Johannes Magnus och Helena Sofia, ett vartannat år. Den sistfödda blir dock bara några månader. Magnussons svärmor Greta Abrahamsdotter dog två år efter maken, alltså 1876.

År 1878 utvandrade hela familjen Magnusson till Amerika och ersattes i Källäng av Peter Johan August Johannesson från Vrigstad. Han var ungkarl och måste givetvis ha någon, som skötte hushållet. Alltså anställde han en piga, Thilda Sofia Andersdotter från Hjälmseryd. Naturligtvis blev det snart giftermål och så föddes tre döttrar i Källäng. Kanske blev det för mycket för Thilda Sofia. I varje fall dog hon 1886 endast 26 år gammal. Två veckor senare dog även den sistfödda, som bara blev några månader. Johannesson blev kvar i Källäng till 1890, då han och döttrarna flyttade till Bringetofta.

Ny arrendator på Källäng blev nu Klas Jonasson Fält, som från N. Sandsjö kom hit med hustrun Lisa Stina och sex barn mellan 18 och 5 år gamla. Fält hade varit "Sold. Nr. 122 Kalmar Rege" men hade väl nu fått avsked, även om ingenting nämns om detta.

Nästan omedelbart tycks Fält ha blivit ägare till 3/8 Källäng. Som sådan står han nämligen redan i den längd, som börjar 1891. Sedan var Fält hemmansägare i åtminstone 15 år, innan han omkring 1908-09 sålde Källäng till Karl Elof Karlberg i Västervik. Familjen Fält, som nu bestod av bara fyra personer, bodde kvar några år – den näst äldste och den yngste sonen hade för länge sedan farit till Amerika.

År 1910 flyttade Fält med hustru, son och dotter till Malmbäck. Källäng fick samma år en ny arrendator, Teodor Johansson, som kom från N. Sandsjö med hustru och två små barn. De flyttade dock redan 1912 och ersattes av ägaren Karlberg, som nu kom hit från Västervik med hustru och tre vuxna döttrar – flickorna såg bra ut och fick snart uppvaktande kavaljerer, sades det, när torpskylten sattes upp. Då berättades också, att Karlberg inte var jordbrukare utan textilkonstnär och målare. Det stämde säkert, ty efter några år skaffade Karlberg åter en arrendator, den nygifte Karl August Teodor Andersson, som också fick bostad i Källäng; enligt utsago fanns där då två boningshus. Två barn föddes i Källäng, innan familjen Andersson 1921 flyttade till Vrigstad.

Ny arrendator blev den unge Karl Oskar Erik Johansson, också han nästan nygift.

I familjen fanns en späd son, som hann få tre syskon, innan man 1926 flyttade till N. Sandsjö. Därifrån kom samma år nästa arrendator, David Hjalmar Eklund med hustru och en liten dotter.

Karlberg avled 1926. De tre döttrarna hade då för länge sedan lämnat hemmet utan att ha fastnat för någon av beundrarna i trakten. Änkan Ida Sofia Karlberg bodde kvar till sin död 1929, då Källäng såldes.

Nya ägare blev de nygifta Gustaf och Elin Karlsson från Bringetofta. Två barn föddes och allt artade sig gott på Källäng. Men gå kom olyckan – Gustaf fick lunginflammation och dog hastigt 1935. Elin stod ensam med de båda små barnen – Lennart var inte ens ett år gammal – och även om hon var en duktig kvinna, kunde hon inte ensam sköta Källäng. Det måste bli arrendator igen. Först kom den unge Matts-Erik Petersson med hustru och två barn från Malmbäck. Familjen Petersson stannade i tre år, flyttade 1939 till Bringetofta och efterträddes av Arvid och Ester Andersson. En liten son fanns i den unga familjen vid inflyttningen, här föddes ytterligare två barn.

Elin Karlsson sålde Källäng år 1945 och flyttade med de båda barnen till Komstad. Arrendatorsfamiljen Andersson flyttade då till Hjärtlanda och den nye ägaren, den unge nygifte Allan Andersson med hustrun Anna-Greta flyttade hit från Bringetofta. Anna Greta avled dock redan 1953, varefter Allan arrenderade ut jorden men bodde kvar i Källäng. Han tog nu anställning i kommunen som parkarbetare och avancerade så småningom till förman.

Allan Andersson avled hastigt i december 1989 och Källäng övertogs av sonen Conny, som fortsatt att driva den lilla sågverksrörelse, som Allan startade någon gång omkring 1980.

Källäng ligger vackert en liten bit t.h. om vägen förbi Sävsjö Mellangård till Kråke strax innan man kommer fram till sistnämnda plats.

T. Källäng		Sävsjö Säteri	
Rytt. Thor	född 1694		
h. Elin			
d. Katarina	" 1738 i Ljunga		
2h. Catharina Nilsdtr	" 1701		
Annica	" 1750		
Änk. Maria			
Änk. Stina			
Br. Johan Thorsson	född 1719		
d. Catharina	" 1744	död 1800	
d. Kerstin	" 1755	se nedan	
s. Jonas	" 1765	död 1794	
M. Anders Nilsson	född 1744		
h. Kerstin Johansdtr	" 1755		
d. Maria	" 1790 i Ljunga		
d. Catharina	" 1793 " "		
s. Jonas	" 1796 " "		
M. Peter Persson			
h. Stina Nilsdtr			
s. Nils			
d. Annika			
d. Lisa			
d. Greta			
T. Zachris Liung	född 1758		
h. Catharina Jaensdtr	" 1753		
s. Sven	" 1781	1803 t. Ljunga	
d. Lena	" 1784	1804 t. Hultsjö	
d. Lisa	" 1787 i Ljunga	1804 t. Ramkvilla	
d. Stina	" 1790 " "	död 1804	
Liung forts.			
d. Maria	född 1791 i Ljunga		
d. Britta Stina	" 1793 " "		
d. Sophia	" 1794 " "		
M. Petter Gudmundsson	född 1747		
h. Lisa Persdtr	" 1747		
d. Stina	" 1794	död 1802	
d. Sophia	" 1798	död 1806	

Johannes Ström	född 1788 i Lannaskede		
h. Lisa Stina Petersdtr	" 1791 " Hylletofta		
d. Anna Catharina	" 1817 " Ljunga	1838 t. Komstad Nilsgård	
s. Peter Magnus	" 1818 " "		
d. Stina Maja	" 1822 " "	död 1844	
d. Sara Lisa		död 1844	
Inh. Peter Svensson	född 1752 i Hylletofta		
h. Annica Nilsdtr	" 1758 " Svenarum		
M. Magnus Jonasson (Jonsson)	född 1798 i Svenarum		
h. Greta Abrahamsdtr	" 1799 " Vallsjö		
d. Lisa Catharina	" 1828 " Ljunga	1850 t. Kråke	
s. Pehr Johan	" 1830 " "	1849 t. Mossaryd Mellangård	
d. Anna Greta	" 1836 " "	1863 t. Ljunga	
d. Helena Sofia	" 1843 " "	se nedan	
Änk. Ingrid Matthiasdtr	född 1764 i Vallsjö		
Arr. Johannes Magnus Magnusson	född 1841 i Hjälmeryd		
h. Helena Sofia Magnidtr	" 1843 " Ljunga		
d. Anna Mathilda	" 1868 " "		
d. Christina Josefina	" 1870 " "		
d. Hilda Carolina	" 1872 " "		
s. Carl Johan	" 1874 " "		
d. Amanda Sofia	" 1876 " "	död 1877	
Arr. Peter Johan August Johannesson	född 1846 i Vrigstad		
h. Thilda Sofia Andersdtr	" 1860 " Hjälmeryd		
d. Ellen Sofia	" 1881 " Ljunga		
d. Anna Josefina	" 1883 " "		
d. Edith Maria	" 1885 " "	död 1886	
Arr. Klas Jonasson Fält	född 1849 i Skepperstad		
h. Lena Stina Nilsdtr	" 1841 " Hjærtlanda		
s. Karl August	" 1872 " Nävelsjö	1891 t. Sävsjö Mellangård	
s. Frans Oskar	" 1874 " "	1894 t. Amerika	
s. Johannes Emil	" 1877 " N. Sandsjö		
d. Anna Kristina Elisabeth	" 1879 " " "		
d. Amanda Sofia Adeline	" 1883 " " "	1909 t. Flisby	
s. Gustaf Henrik	" 1885 " " "	1903 t. Amerika	
Arr. Karl Oskar Teodor Johansson	född 1882 i Näsby		
h. Anna Linnéa Drott	" 1883 " Eksjö		
d. Agnes Märta Helena	" 1905 " Höreda		
s. Nils Oskar Allan	" 1907 " Vallsjö		
H.äg. Karl Elof Karlberg	född 1850 i Tuna		
h. Ida Sofia Nilsson	" 1863 " "		
d. Nancy Amanda Sofia	" 1885 " "	1912 t. Stockholm	
d. Elna Adina Matilda	" 1891 " "	1913 t. Västervik	
d. Hanna Rut Ingeborg	" 1894 " "	1917 t. "	
Arr. Karl August Teodor Andersson	född 1888 i Bringetofta		
h. Frida Lovisa Gustafsson	" 1888 " N. Sandsjö		
s. Karl Gustaf Albert	" 1916 " N. Ljunga		
d. Ingrid Maria Frideborg	" 1919 " " "		
Arr. Karl Oskar Erik Johansson	född 1894 i Bäckседа		
h. Sigrid Kristina Natalia Svensson	" 1896 " Hjærtlanda		
s. Nils Erik Sigurd	" 1919 " Skepperstad		
s. Berndt Arne	" 1921 " N. Ljunga		
d. Vivi Ingeborg	" 1923 " " "		
d. Inga Lilly Maria	" 1925 " " "		
Arr. David Hjalmar Eklund	född 1896 i Flisby		
h. Rut Ingeborg Emilia Petersson	" 1900 " Hultsjö		
d. Karin Linnéa Ingeborg	" 1921 " N. Sandsjö		
H.äg. Karl Gustaf Nikolaus Karlsson	född 1898 i Bringetofta		
h. Elin Elfrida Serafia Persson	" 1895 " "		
d. Eivor Lillian Ingegerd	" 1931 " N. Ljunga		
s. Karl Axel Lennart	" 1934 " " "		

Arr. Matts-Erik Petersson	född	1909	i	Skedevi	
h. Sara Alva Dorotea Fransson	"	1910	"	Vallsjö	
s. Nils Gösta	"	1931	"	Malmbäck	
s. Stig Göran	"	1932	"	"	
Arr. Arvid Einar Hilding Andersson	född	1911	i	Bringetofta	
h. Ester Linnéa Emilia Petersson	"	1917	"	Hjärtlanda	
s. Sven Erik Sten Olof	"	1939	"	Jönköping	
s. Lars Einar	"	1940	"	N. Ljunga	
d. Ulla Iris Maria	"	1941	"	"	"
H.äg. Gustaf Allan Andersson	född	1917	i	Bringetofta	
h. Anna Margareta Elvira Eriksson	"	1920	"	"	
s. Gustaf Conny Olof	"	1946	"	Nässjö	
s. Lars Erik Allan	"	1950	"	Sävsjö	död 1966